

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Speculum Quaestionum moralium, in universam Aristotelis philosophi summi Ethicen

Case, John

Francofurtum, 1597

VD16 C 1242

Cap. VIII. - An praestantius sit amari quàm honorari? [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-109038](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109038)

An liceat amico velle & optare optima amico suo. Dub.

Opp.

Licet optare amico ea quibus dignus est: sed amicus si sit studiosus virtutis, dignus est optimis: ergo licet amico optare optima.

Resp.

Optima amicis an optare debemus.

Optimum consideratur, vel
 { In nostra potestate sitū, & sic optima optare studiosis amicis licet.
 { Extra nostram potestatiē, vt Deum esse, & sic non licet optare.

CAP. VIII.

*An prestantius sit amari quàm honorari?
 An amare sit magis propriū amicitiaē quàm amari?*

SITICVLOSI honoris, nullum dedecoris adhuc lapsum experti, ardentius gloriæ sceptrum quàm amicitiaē fidem desiderant. Ambitiosus enim ad Saturni aut Iouis orbem laboriosius scandens, pluris æstimat vocem fauentis Cæsaris, quam laudem virtutis. Sed assentator est, vt ait philosophus, qui se plus honorari quam diligi contendit: si qui-

Nn 3 dem

dem hoc ipsum honorari est bonum non propter se, sed propter aliud expectandum. Hoc probat in textu ab exemplo eorum, qui experunt se à viris in imperio constitutis honore affici, inde sperantes futurum tandem, si qua re egeant, ut ab illis consequantur. Hinc verum est illud Senecæ.

Præstat amari quam honorari.

*Cupit hic regi proximus esse,
Clarusq; latæ ire per vrbes.*

Hispositis sequitur alia cōclusio quod melius sit amari quam honore affici. Ratio est, quia amari propter se: honorari verò propter aliud expeditur. Est enim amor internū virtutis initium: est autem honor externū bonæ opinionis signum. Tertia conclusio est, quod amare sit magis proprium amicitia quam amari. Hoc vero probatur ab exemplo, à proprietate, ab effectu: ab exemplo matrum, quæ mirificam voluptatem & delectationem capiunt in amplexu infantulorum, à quibus vicissitudinem amoris propter defectū rationis non postulant: à proprietate virtutis, cuius officium est potius agere ut amare, quam pati ut amari: ab effectu, quia laudem

Amicitia consistit potius in amare quam in amari.

Quod
laudem
sio habet
micitia
soluitur
dunt do
loquunt
ra amici
litudo
genus
scir, si
ri sapie
& au
est, & v
uersis

Amari
præstan
tius qu
honora
quia

Magis
est pro

laudem maiorē actio virtutis quàm passio habet, sed dilectio est propria actio amicitia sine qua omnino concidit & dissoluitur. Ad hæc in postremo loco accedunt duo annexa & correlata in textu, vt loquuntur veteres, primum est, quòd vera amicitia sit æqualitas quædam & similitudo virtutis: alterum quòd sit aliquod genus amicitia quod è contrarijs coalescit, sic pauperes amant diuites, sic ignari sapientes, sic ægroti medicos, sic miseri & avari liberales, sed ista amicitia fucata est, & velocius quàm vmbra in rebus aduersis transit.

Distinctio prime quæstionis.

Amari est præstantius quam honorari, quia	}	Est bonum propter se in amicitia.
		Est bonum minus subiectum fortunæ & mutationi quàm honor.
		Est bonum sine quo honor in odium, gloria in ignominiam citò mutatur.
	}	Est bonum quod maiora commoda adfert quàm honor, qui semper in scala fortunæ cernitur.

Distinctio secunda.

Magis est pro-	}	Virtutis proprium est agere, sed amare est agere.

N n 4 priam

primum amicitia amare quam diligere quia,

Maiores laus actum dilectionis quam passionem sequitur.
 Actus amandi dignioribus, ut parentibus & benefactoribus convenit passio vero contrariis.
 Actus amandi est magis voluntarius quam amari.

Opp.

Honor est signum virtutis, & premium felicitatis, ut docetur in primo et hinc non, sed nihil est melius quam laudari: propter virtutem, & honore affici propter beatitudinem: ergo non recte hic demonstratur quod amari sit melius quam honorari.

Resp.

Honor illic firmus in constantia virtutis, hic vero levis ille in manu fortune positus intelligatur.

Opp. contra secundam questionem.

Amari Deo, regi, heroicisq. viris convenit: ergo est nobiliter quam amare.

Resp.

Ratio non sequitur, quia & illi etiam amare solent. Præterea hic fit comparatio.

Opp.

Maius bonum evenit nobis si amemur a rege, quam si amemus solum: ergo amari est melius.

Resp.

Argumentum non sequitur quod sit melius, sed quod aliquando sit utilius, id est solum in bonis fortuna.

An

An mater plus diligat filiū quàm pater?

Constantius & sic pater plus diligit filiū quàm mater.

Amare solemus, vel Feruentius, sic mater plus filium diligit quàm pater: hoc verò contingit propter

Certitudinē prolis
Dolorē & difficultatem partus.
Participationē sanguinis.
Inclinationem appetitus.
Duplo maiorem delectationem conceptus.

Opp.

Maxima est vnio inter primariam causam & proprium effectum, sed pater est primaria causa filij, cum sit principiu gignendi: ergo est maxima vnio inter patrem & filium: quo posito & concesso, sequitur quod pater plus diligat quàm mater.

Resp.

Maior illa intelligitur in proximis, non in remotis causis, at pater est respectu matris remota causa filij.

CAP. IX.

An amicitia & iustitia circa idem obiectum commune versentur?

An partes amicitiae rectè cum partib. reip. comparètur

Eadem amicitiae iustitiaeque materia.

FIT in hoc cap. amicitiae cum iustitia brevis comparatio, nimirum

Nn 5 vt